

Indkøbs- og udbudspolitik for Aabenraa Kommune

Godkendt i Byrådet den 16. december 2020

Indholdsfortegnelse

Indhold

1. Formål.....	3
2. Kompetencefordeling	3
3. Udbud og udbudsplan	4
4. Målsætninger og principper for Indkøb og Udbud.....	4
5. Konkurrenceudsættelse	4
6. Valg af leverandører	5
7. Bæredygtighed	6
8. Innovation.....	6
9. Professionalisering af kommunens indkøb	7
10. Øvrige forhold.....	7

1. Formål

Som offentlig myndighed er Aabenraa Kommune underlagt EU's udbudsdirektiv og den danske udbudslov. Det indebærer, at kommunen er forpligtet til at sende en lang række varer og opgaver i udbud, og i denne forbindelse at iagttage visse procedureregler. En effektiv og professionel indkøbsadfærd, bidrager til at kunne realisere kommunens vision og strategi.

Aabenraa Kommune har formuleret en række politikker og krav, som kommunen som helhed arbejder efter. Det drejer sig blandt andet om Aabenraa Kommunes vækststrategi, arbejdsmiljøpolitik, arbejdsklausuler og sociale klausuler. Hvor det er relevant indarbejdes disse forskellige politikker i udbudsprocessen, således det sikres, at ord bliver til virkelighed. Aabenraa kommunes indkøbs- og udbudspolitik læner sig tillige op af KL's fælleskommunale indkøbsstrategi for 2020 – 2024, hvor bæredygtig indkøb, indkøb som en del af kerneforretningen samt en professionalisering af indkøb, er omdrejningspunktet.

Aabenraa Kommunes indkøbs- og udbudspolitik omfatter samtlige indkøb af varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsopgaver i Aabenraa Kommune. Det gælder uanset, hvordan indkøbene foretages, og således skal politikken også iagttages ved brug af en eksisterende indkøbsaftale, ved bestillinger i e-handelssystemet eller i den situation, hvor der tages direkte kontakt til leverandøren.

Det er et politisk ønske, at lokale leverandører leverer til kommunen. Kommunen kan imidlertid ikke give lokale leverandører en fortrinsstilling. I stedet ønsker kommunen gennem dialogmøder med lokale leverandører, gennemsigtighed via udbudsplaner, udbudsvolumen i de enkelte opgaver og etablering af et CSR-mærke at gøre det nemmere for lokaler leverandører at deltage i udbud på lige vilkår.

Alle kommunens forvaltninger, afdelinger og institutioner er forpligtede til at leve op til indkøbs- og udbudspolitikken. Det samme gælder selvejende institutioner med driftstilskud fra kommunen som vælger at være omfattet. Private institutioner er ikke omfattet.

Mange indkøb sker decentralt på den enkelte arbejdsplads. Derfor er den enkelte afdeling eller institution selv ansvarlig for at overholde indkøbs- og udbudspolitikken og kommunens indkøbsaftaler. Indkøbsaftalerne må ikke benyttes til private indkøb.

De decentrale indkøbere er sammen med den budgetansvarlige ansvarlige for, at indkøb og udbud sker i overensstemmelse med de centralt indgåede aftaler samt kommunens vedtagne retningslinjer og politikker. Indkøbsaftaler er **Skal**-aftaler, som den decentrale indkøber **skal** benytte sig af. For at den decentrale indkøber og budgetansvarlige har et pejlemærke for, om de overholder de fælles indkøbsaftaler, fastsættes et mål for compliancegraden på 80 % målt på aftaleniveau.

2. Kompetencefordeling

Udbud af varer og tjenesteydelser gennemføres efter en udbudsplan hvor udbudsformen fremgår. Udbudsplanen vedtages årligt af Økonomiudvalget.

Udbud- og Indkøbskontoret gennemfører i samarbejde med fagforvaltninger udbud af varer og tjenesteydelser. Valg er leverandør er en administrativ beslutning på baggrund af de i udbuddet fastsatte kriterier. Undtagelser herfor er udbud, hvor det specifikt i lovgivningen er fastsat, at Byrådet skal godkende leverandøren.

For så vidt angår bygge og anlægsprojekter fastlægges udbudsformen af Økonomiudvalget efter indstilling fra Udvalg for styring af kommunale byggeprojekter.

3. Udbud og udbudsplan

Udbud af varer og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver gennemføres efter en udbudsplan, der årligt vedtages af Økonomiudvalget.

Målsætningen er, at alle indkøb af varer og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver, skal være omfattet af fælles obligatoriske og bindende indkøbsaftaler.

Udbud af varer og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver skal sikre, at Aabenraa Kommune generelt opnår de bedste og billigste leverancer samt den bedst mulige opgavevaretagelse. For bygge- og anlægsopgaver stiller Aabenraa Kommune krav om, at leverandøren stiller en byggegaranti på DKK 1.000.000,-. Mængden og rammerne for Aabenraa Kommunes anlægsopgaver besluttet årligt i henhold til de politisk vedtagne investeringsoversigter.

4. Målsætninger og principper for Indkøb og Udbud

For Aabenraa Kommune er der fastlagt en række målsætninger og principper for indkøb og udbud af varer og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver. Målsætningerne og principperne udtrykker de krav, der skal opfyldes i forbindelse med indkøb og udbud. Principperne er supplement til gældende lovgivning på området.

Aabenraa Kommune skal i fremskaffelsen af varer og tjenesteydelser og gennemførelse af bygge- og anlægsarbejder opnå de økonomisk mest fordelagtige vilkår.

Hvor udbuddets størrelse eller indhold tilsiger det, skal udbuddet som udgangspunkt udformes således at tilbudsgiver kan afgive tilbud på et eller flere delområder og det samlede udbud.

Aabenraa Kommune skal sikre stordriftsfordele og optimal anvendelse af ressourcerne. Derfor prioriteres de varegrupper og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsarbejder, der gennem udbud umiddelbart ser ud til at have størst potentiale for at øge kvaliteten, effektiviteten eller give besparelser. Aabenraa Kommune forventer, at så mange varer og tjenesteydelser som muligt indkøbes via indkøbsaftaler.

Aabenraa Kommunes kontrakter på varer og tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver, skal indeholde en kvalitetsopfølgingsplan. Planen skal beskrive hvordan der følges op, på kvaliteten af leverandørens varer og tjenesteydelser.

Aabenraa Kommune skal sikre, at viden om Aabenraa kommunes udbudsplan samt konkrete udbud kommunikeres til relevante leverandører. Derfor afholdes der i samarbejde med eksempelvis Business Aabenraa eller andre interessenter informationsmøder for interesserede leverandører, hvor der informeres om den samlede udbudsplan eller et konkret aktuelt udbud. De enkelte udbud skal annonceres via Aabenraa Kommunes hjemmeside ligesom annoncering skal ske i henhold til udbudsdirektivet.

I samspillet mellem Indkøbsfunktion og fagforvaltningen skal det sikres, at hovedparten af indkøbsbehovet i Aabenraa Kommune dækkes af udbudsplanen, ligesom det er her det skal sikres, at alle væsentlige input fra fagforvaltningerne inddrages ved udarbejdelsen af udbudsplanen.

5. Konkurrenceudsættelse

I det omfang at det konkrete udbud vedrører tjenesteydelser, hvor opgavevaretagelsen hidtil har ligget i kommunalt regi, er de følgende principper et udtryk for de krav, der skal opfyldes i forbindelse med konkurrenceudsættelser. Principperne er supplement til gældende lovgivning på området.

Afgivelse af eget bud eller kontrolberegning ved konkurrenceudsættelse af tjenesteydelser.

Formålet med et eget bud/kontrolberegning er at skabe et sammenligneligt grundlag for valget mellem udlicitering eller egen fortsat opgaveudførelse. Samtidig kan eget bud/kontrolberegning styrke konkurrencesituationen ved at sikre lige vilkår for offentlige og private udbydere.

Kontrolberegning udarbejdes af kommunens aktuelle udførerenhed uden deltagelse af ordregiveren på området. Ingen medarbejdere eller ledere, som har medvirket til udarbejdelsen af kommunens eget bud, eller som direkte bliver berørt af en udlicitering, kan deltage i sagsbehandlingen eller sagsafgørelsen vedrørende udbuddet af den berørte tjenesteydelse.

Medarbejderne skal informeres tidligt i udbudsprocessen.

For hver udbudsproces, hvor medarbejdere kan blive direkte berørt i forhold til ansættelsesforholdet, skal der udarbejdes en kommunikationsplan, så medarbejderne får rettidig og fyldestgørende information.

Hvis der som følge af konkurrenceudsættelse sker udlicitering af tjenesteydelser skal medarbejderne virksomhedsoverdrages.

Enhver overdragelse af medarbejdere sker ud fra bestemmelserne i Virksomhedsoverdragelsesloven, og sker med individuel hensyntagen til medarbejderen. Aabenraa Kommune kan i konkrete tilfælde vælge at tilbyde en anden stilling til medarbejdere, som ikke ønsker at blive overdraget til en privat virksomhed.

Anvendelse af miljømæssige krav i forbindelse med konkurrenceudsættelse

I forbindelse med konkurrenceudsættelse af tjenesteydelser stilles der krav om opfyldelse af miljømæssige krav, svarende til de krav, der gælder for Aabenraa kommune på udbudstidspunktet.

6. Valg af leverandører

Leverandørvalg foretages administrativt, med mindre det for de enkelte udbudte varer og tjenesteydelser er lovpligtigt eller bestemt af Byrådet, at leverandørvalget skal træffes i Økonomiudvalget eller i Byrådet indenfor rammerne af gældende lovgivning, vedtagne regler og bestemmelser.

Der indgås kun aftale med leverandører, der er økonomisk velfunderede, og som kan dokumentere økonomisk evne til at løse opgaven. Desuden indgår Aabenraa Kommune kun aftaler med leverandører, der ikke har forfalden gæld til det offentlige. Der indgås kun aftale med leverandører, der kan sandsynliggøre deres evne til at løfte opgaven på det definerede kvalitetsniveau.

Aabenraa Kommune ønsker at tage aktiv del i indsatsen for at unge får en uddannelse, og at opfordre og medvirke til at kommunens leverandører tager ansvar for at sikre udsatte gruppers tilknytning til arbejdsmarkedet. Aabenraa Kommune ønsker ligeledes at sikre, at løn og ansættelse sker på forsvarlige vilkår.

Aabenraa Kommune forventer derfor at alle kommunens leverandører positivt vil indgå i dialog med Jobcentret, med henblik på oprettelse af uddannelsesaftaler, virksomhedspraktikker eller lign. der kan understøtte initiativerne i Aabenraa Kommunes Beskæftigelsesplan.

Videre vil Aabenraa Kommune i de tilfælde, hvor det er muligt og formålstjenligt, anvende sociale klausuler ved udbud af tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder. Konkret vurderer Aabenraa Kommune at det generelt er muligt og formålstjenligt at anvende sociale klausuler ved længerevarende bygge- og anlægsopgaver og længerevarende tjenesteydelser der kun kan udføres i kommunen, mens det specifikke indhold af klausulerne skal tilpasses det enkelte udbud.

Slutteligt vil Aabenraa Kommune ved indkøb under tærskelværdierne inddrage leverandørens sociale ansvarlighed, ved udvælgelsen af potentielle tilbudsgivere. I denne vurdering vil Aabenraa Kommune tage afsæt i om leverandørerne kan dokumentere deres sociale ansvarlighed, som eksempelvis ved at have et CSR-mærke fra Aabenraa Kommune.

Leverandøren skal ved levering af tjenesteydelser til Aabenraa Kommune overholde gældende dansk lovgivning vedrørende arbejdsmiljø. Ethvert samarbejdsforhold med leverandører skal ske på et forsvarligt etisk grundlag. Derfor skal leverandøren samt eventuelle relevante underleverandører overholder internationale konventioner tiltrådt af Danmark, herunder men ikke begrænset til grundlæggende ILO konventioner om forskelsbehandling, vederlæggelse, arbejdsmiljø, foreningsfrihed, beskyttelse af børn og tvangsarbejde. Aftaler med leverandører til Aabenraa Kommune kan opsiges, såfremt ovennævnte konventioner ikke overholdes af leverandøren eller dennes underleverandører.

Ingen byrådsmedlemmer eller ansatte i kommunen må bringes i en situation, hvor den pågældende er inhabil i forhold til bestemmelserne i forvaltningsloven og styrelsesloven. Det skal derfor iagttages, at bestemmelserne i forvaltnings- og styrelsesloven til en hver tid overholdes.

7. Bæredygtighed

Aabenraa Kommune har en helhedsorienteret tilgang til bæredygtighed, der omfatter en økonomisk, en social, og en miljømæssig dimension, som defineret i Strategi for bæredygtig udvikling i Aabenraa Kommune 2020-2025. Aabenraa Kommune vil derfor sætte fokus på bæredygtigt forbrug og indkøb i forhold til social ansvarlighed ved valg af leverandører, miljømæssig ansvarlighed ved valg af produkter og forbrug og økonomisk ansvarlighed i form af en totaløkonomisk tilgang til indkøb, hvor det er muligt. Denne helhedsorienterede tilgang til bæredygtigt indkøb understøtter dermed Aabenraa Kommunes arbejde med FN's verdensmål og er ligeledes i tråd med KL's fælleskommunale indkøbsstrategi 2020-2024.

Den sociale dimension er konkret udtrykt i tilgangen til leverandørvalg i foregående afsnit. Den miljømæssige og økonomiske dimension udmøntes konkret som fokus på grønne indkøb og totalomkostninger som beskrevet nedenfor.

Grønne indkøb

Aabenraa Kommune vil støtte og udvikle kommunens indkøb, således der tages højde for, og skabes mulighed for, at foretage grønne indkøb. Det skal i alle udbudssituationer vurderes, hvorvidt der kan stilles et grønt og bæredygtigt krav til sortimentet, uden at dette tilsidesætter udbudslovgivningen. En afvejning af parametre mellem pris og bæredygtighed ved kravspecifikation sikrer at der kan laves indkøbsaftaler under hensyn til bæredygtighed.

Cirkulær økonomi

Aabenraa Kommune vil, i de udbud hvor det er muligt og formålstjenligt indarbejde cirkulær økonomi og TCO-beregninger. Indarbejdelse af cirkulær økonomi samt TCO-beregninger indebærer, at der tages højde for såvel indkøbspris, produktets levetid, følgeomkostninger for anvendelse af produktet samt eventuelle omkostninger til bortskaffelse. TCO beregningerne vil derfor være et udtryk for indkøbets livscyklusomkostninger.

Transaktionsomkostninger ved implementering indgår ikke i TCO beregningen eller i vurdering af tilbud.

8. Innovation

Aabenraa Kommune vil tænke innovation ind i indkøb og herigennem bidrage til at udvikle den offentlige opgaveløsning og samtidig sænke totalomkostningerne.

Aabenraa Kommune arbejder målrettet for at fremme brugerorienterede teknologier, der forsyner og assisterer borgere og medarbejdere med velfærdsydelser.

Aabenraa Kommune går i dialog med virksomhederne og kommunens interessenter for at samle viden om, hvad der sker på markedet og om, hvor der er udviklingspotentialer. Aabenraa Kommune ønsker at leverandører til Aabenraa Kommune tager aktivt del i udviklingen af nye innovative løsninger.

Innovationspartnerskabet har til hensigt at give Aabenraa Kommune adgang til ny teknologi og viden, mens leverandøren får viden om brugernes behov, således dette fremadrettet kan bruges i udviklingen af eksisterende/nye ydelser eller produkter.

9. Professionalisering af kommunens indkøb

Aabenraa kommune vil professionalisere indkøbsadfærden i kommunen yderligere. Dette med fokus på, at reducere transaktionsomkostningerne i forbindelse med indkøb. Reduktion af transaktionsomkostninger kan blandt andet realiseres ved, færre og større ordrer, ændret leveringscyklus, samordning af indkøb, øget e-handel mm. Aabenraa kommune har fokus på, løbende at udbygge e-handelsegnede områder således sortiment og volumen kan øges på disse kategorier.

Aabenraa kommune indgår i det fælleskommunale indkøbsdatasamarbejde, så indsigter fra de fælleskommunale indkøbsdata kan anvendes til at sikre en fortsat professionalisering af indkøbsområdet, herunder en datadrevet tilgang til opgaveløsningen.

Det skal være enkelt at byde på opgaver i Aabenraa Kommune, ligesom det skal være enkelt at være leverandør til kommunen. Aabenraa Kommune gør sig umage med at udarbejde letforståelige materialer samt altid at give mulighed for spørge ind til de enkelte områder.

Udbudsprocesserne skal være gennemskuelige og tydelige i deres formuleringer. I det omfang det kan lade sig gøre, vil processen foregå digitalt.

At afgive tilbud til Aabenraa Kommune skal ikke være forbundet med unødigt store omkostninger. Derfor er der stort fokus på, at der ikke stilles flere krav til, hvad tilbuddene skal indeholde, end hvad der er nødvendigt for at kunne vælge den rigtige løsning.

Leverandørerne skal opleve det som en enkel og smidig proces at blive leverandør til Aabenraa Kommune.

Ligeledes skal den daglige håndtering og drift opleves som professionel og smidig hos leverandørerne. Dialog skal præge samarbejdet, og der skal være et fælles fokus på at skabe holdbare løsninger.

10. Øvrige forhold

Betalingsbetingelser

Aabenraa Kommunes standard betalingsbetingelser for alle leverandører er netto 30 dage (maksimumgrænse i henhold til renteloven). Hvor der lovmæssigt er fastsat særlige betalingsregler anvendes disse.

Baselineberegning

Ved udbud af varer og tjenesteydelser, udarbejdes en baselineberegning, der opgør kommunens nuværende udgifter på køb af varen eller tjenesteydelser. I baselineberegningen indgår de direkte udgifter, de indirekte udgifter medtages hvor det er muligt at opgøre og hvor det er relevant i forhold til de samlede udgifter. Ændres serviceniveauet, skal der tages hensyn til dette ved beregningen.

Fordeling af besparelser ved udbud

Når et udbud reducerer det direkte udgiftsniveau i forhold til det aktuelle udgiftsniveau (målt i priser) skal der ske en fordeling af gevinsten med 75 % til effektiviseringsstrategien og 25 % til decentralt budget.

Såfremt der måtte opstå en situation, hvor et udbud medfører, at Aabenraa Kommune får højere priser end kommunen har haft tidligere, afholder det pågældende område 75 % af merudgiften mens effektiviseringsstrategien afholder de sidste 25 %.

Indkøbsbesparelserne allokeres fra de enkelte institutioner og forvaltningers driftsrammer, baseret på de sidste 2 års indkøb jævnfør baselineprincippet. Der bliver således tale om en reduktion i driftsrammen, når de enkelte aftaler træder i kraft. Besparelsen vil blive indhentet forlods. Tilsvarende vil gælde ved merudgifter.

Klagesager

I forlængelse af Lov om håndhævelse af udbudsreglerne har leverandører fået bedre mulighed for at klage over kommunernes håndtering af udbudsreglerne. Dette kan resultere i krav om erstatning som følge af at udbudsreglerne ikke er overholdt. Et sådan erstatningskrav vil blive lagt på det område, som er omfattet af det pågældende udbudsområde.